

Υλικό της 1^{ης} επιμορφωτικής συνάντησης του 2^{ου} έτους του Δικτύου ΑΥ&ΠΘ

Χαρίκλεια Τερζητάνου

Υπεύθυνη Πολιτιστικών θεμάτων Διεύθυνσης ΠΕ Αν. Θεσσαλονίκης

1. Παιχνίδια ενεργοποίησης

Το παλαμάκι (παιχνίδι ενεργοποίησης και γνωριμίας - από εργαστήριο του σκηνοθέτη Τ. Ράτζου): Σε κύκλο λέω το όνομά μου, μεταδίδοντας ένα παλαμάκι στον/στην διπλανό/ή μου. Το παλαμάκι κυκλοφορεί με συγκεκριμένη ταχύτητα. Στη συνέχεια, μπορεί να αλλάξει φορά, να μεταδοθεί συνδυαστικά με κάποια άλλη κίνηση, να αποφευχθεί η παραλαβή του κλπ. Το παλαμάκι μπορεί να μεταδοθεί και με ήχους (μπαμ-μπουμ-μπόινγκ, κλαπ-κλιπ-κλατς κλπ.)

Εκφορά φωνηέντων σε συνδυασμό με κίνηση (παιχνίδι ενεργοποίησης και μη λεκτικής έκφρασης): Οι συμμετέχοντες χρησιμοποιούν τα φωνήεντα της ελληνικής γλώσσας, για να εκφράσουν σκέψεις και συναισθήματα, όπως για παράδειγμα το «α» για έκπληξη ή φόβο, το «ε» για να καλέσουν κάποιον ή για να εκφράσουν μια «μεικτή» διάθεση (ούτε αρνητική ούτε θετική), το «ι» για απέχθεια, το «ο» για θαυμασμό (Μουγιακάκος κ.ά., 2006). Στη συνέχεια, γυρίζουν πλάτη στον εκπαιδευτή, ο οποίος θέτει την ερώτηση «Πώς αισθάνεστε σήμερα;» ή «Με τι διάθεση ήρθατε;». Οι συμμετέχοντες εκφράζονται με ένα συγκεκριμένο φωνήεν, μόλις δοθεί το σύνθημα. Ο εκπαιδευτής λαμβάνει μια συνολική εικόνα της διάθεσης της ομάδας και θέτει ως σκοπό τη διατήρησή της, εφόσον είναι θετική, ή τη μετατροπή της σε θετική, εφόσον είναι ουδέτερη ή αρνητική. Στη συνέχεια, αποδίδει ένα φωνήεν σε κάθε συμμετέχοντα/ουσα, για την τυχαία δημιουργία ομάδων.

Μουγιακάκος, Π., Μώρου, Α., Παπαδημούλης, Χ. & Φραγκή, Μ. (2006). *Θεατρική Αγωγή Έ και Στ' Δημοτικού - Βιβλίο Δασκάλου*. (Διαθέσιμο από http://www.pi-schools.gr/books/dimotiko/thea/thea_dask.pdf).

2. Με αφορμή ένα πορτρέτο

1. Το κάθε μέλος της ομάδας αναλαμβάνει τη δημιουργία της ταυτότητας ενός προσώπου. Παρατηρήστε τη φωτογραφία και συμπληρώστε τα στοιχεία του προσώπου με την/τις πρώτη/ες λέξεις, που σας έρχονται στο μυαλό (βλ. συνημ.).

2. Υποδυθείτε το πρόσωπο της φωτογραφίας και παρουσιάστε τον νέο σας εαυτό στα υπόλοιπα μέλη της ομάδας: «Είμαι ο ..... . Είμαι .... χρόνων και μένω στο.....»

Δεχθείτε ερωτήσεις από τα υπόλοιπα πρόσωπα.

3. Με αφορμή αυτή τη δράση, ποιες άλλες δραστηριότητες θα σχεδιάζατε για την τάξη σας, με στόχο τη διερεύνηση και διαπραγμάτευση της έννοιας «στερεότυπα» ή/και το σεβασμό στη διαφορετικότητα;

Παράδειγμα:

Λέμε στα παιδιά, ότι το School-channel προσφέρει σε δυο ζευγάρια προσώπων ένα ταξίδι σε ένα εξωτικό νησί και ότι αυτά καλούνται να δημιουργήσουν τα ζευγάρια και να εξηγήσουν τους λόγους. Π.χ. ο άστεγος με την παχύσαρκη, γιατί....

4. Παρουσίαση στην ολομέλεια:

- Παρουσιάστε τα πρόσωπα-φωτογραφίες στην ολομέλεια και αναφέρετε τις ερωτήσεις, που σας τέθηκαν από τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας.
- Αναφέρετε συνοπτικά τις προτεινόμενες από εσάς δράσεις για την τάξη.
- Σχολιάστε τη συνολική δράση.

Επιπρόσθετες πληροφορίες για το θέμα της δράσης:

Σχέδια εργασίας για ταυτότητες και πορτρέτα στο συνημμένο αρχείο «"Ποιος είναι; Τι κάνει;"- Μια ταυτότητα πληροφορεί» και στο <http://cultureedu.gr> στο link Τέχνες – Εικαστικά – Βοηθητικό υλικό και Εργασίες σχολείων:

3. Με αφορμή μια ταινία μικρού μήκους

Θέαση με περιγραφική ανάλυση

Ερωτήσεις ως προς:

Περιεχόμενο - Εισαγωγή – κυρίως μέρος – επίλογος, χαρακτήρες, τι δεν εμφανίζεται και το υποθέτουμε κλπ.

Συναίσθημα - Επίδραση, ανατροπές, κλιμάκωση κλπ.

Μοντάζ - Χρόνος, ρυθμός, ορατές ή μη αλλαγές πλάνων

Κάμερα - Εύρος και είδος πλάνων, κινούμενη-σταθερή, οπτική κλπ.

Εικόνα - Μορφή, εφέ, γραφικά, χρώμα, συναισθηματική επίδραση κλπ.

Ήχος - Ένταση, αλλαγές, μουσική, συναισθηματική επίδραση κλπ.

Κριτική θέαση

Ενδεικτικές ερωτήσεις:

Πώς δείχνει ο σκηνοθέτης τα συναισθήματα του πρωταγωνιστή;

Πώς συμπεριφέρθηκε (αντέδρασε) ο πρωταγωνιστής σε μια συγκεκριμένη σκηνή; Γιατί; Οι άνθρωποι που γνωρίζετε θα αντιδρούσαν με τον ίδιο τρόπο; Τι θα γινόταν αν όλοι έκαναν το ίδιο; Εσείς, πώς θα αντιδρούσατε; Γιατί;

Περιγράψτε και συγκρίνετε τη στάση των πρωταγωνιστών.

Με ποιους τρόπους ο σκηνοθέτης καταφέρνει να μας «μεταδώσει» συγκεκριμένα συναισθήματα;

Σχολιάστε - χαρακτηρίστε το σενάριο (τη δράση και τους διαλόγους της ιστορίας). Σχολιάστε τους χώρους (τα σκηνικά) στους οποίους διαδραματίζονται οι σκηνές.

Αν ήσασταν σκηνοθέτης, ποια σημεία της ταινίας θα αλλάζατε; Γιατί; Αν ήσασταν ο σεναριογράφος, ποια θα ήταν η εξέλιξη της ιστορίας;

Τι θα συνέβαινε, αν από το έργο απουσίαζε η μουσική; Γιατί;

Παρατηρήσατε λάθη ή ασυνέπειες στην ταινία;

Γράψτε ένα διαφημιστικό σλόγκαν-μήνυμα για την ταινία

Αν ήσασταν ηθοποιός, ποιον ρόλο θα θέλατε να παίξετε; Γιατί; κλπ.

1. Περιγραφική και κριτική ανάλυση με την τεχνική του «stop-play»

Δείτε την ταινία “The other pair” (of shoes) - Sarah Rozik (<https://www.youtube.com/watch?v=gkWdyZFyvO8>), η οποία περιγράφει ένα περιστατικό από τη ζωή του Γκάντι και σταματήστε την στα παρακάτω χρονικά σημεία. Καταγράψτε ερωτήσεις περιγραφικής ή/και κριτικής ανάλυσης, που θα θέτατε στα παιδιά.

Παράδειγμα

0:28 - Τι μας δείχνει ο σκηνοθέτης μέχρι το σημείο αυτό; Πού είναι στημένη η κάμερα;

Μπορούμε να συμπεράνουμε από τα παπούτσια και το ρουχισμό των ανθρώπων, αν η ταινία είναι γυρισμένη στην Ελλάδα ή σε κάποια άλλη χώρα; Γιατί;

Ποια ώρα της ημέρας είναι γυρισμένη; Γιατί;

Γιατί ο σκηνοθέτης δε μας δείχνει τα πρόσωπα των ανθρώπων;

0:12, 0:37, 0:57, 1:02, 1:29, 1:55, 2:31, 2:34, 2:54, 3:12, 3:42

2. Σχεδιάστε για την τάξη σας με αφορμή την ταινία:

- Έναν αυτοσχεδιασμό
- Μια εικαστική δράση
- Μια δράση δημιουργικής γραφής
- Ένα θέμα για συζήτηση
- Μια δράση για την επαναπροβολή της ταινίας

3. Παρουσίαση στην ολομέλεια:

- Προβάλετε την ταινία με τα «stop» και τις σχετικές ερωτήσεις.
- Παρουσιάστε συνοπτικά τις προτεινόμενες δράσεις για την τάξη.
- Σχολιάστε τη συνολική δράση.

Επιπρόσθετες πληροφορίες:

1. Ενδεικτικές ερωτήσεις για το «stop-play»:

0:12 - Τα πόδια σε ποιον ανήκουν;

0:37 - Τι πληροφορίες μας δίνει ο σκηνοθέτης για τον ήρωα, το χρόνο και τον τόπο; 0:57 - Τι πρόβλημα έχει το αγόρι; Πώς αισθάνεται; Πώς πιστεύετε ότι θα το λύσει;

1:02 - Αυτά τα παπούτσια σε ποιον ανήκουν; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

1:29 - Ποιες εκφράσεις πήρε το πρόσωπο του αγοριού από τη στιγμή που είδε τα καινούρια παπούτσια; Γιατί; Τι σκέφτεται; Πώς αισθάνεται;

1:55 - Μήπως αλλάξατε γνώμη για τον τόπο, το χρόνο ή το δευτερεύοντα ήρωα της ιστορίας; Γιατί;

2:31 - Γιατί κουνά το αγόρι το κεφάλι του δεξιά – αριστερά;

2:34 - Πού πηγαίνει το αγόρι; Ποια στοιχεία σας βοήθησαν να το συμπεράνετε;

3:12 - Πώς αισθάνονται τα δυο αγόρια; Ποιο θα είναι το τέλος της ταινίας;

3:42 - Σχολιάστε το μήνυμα της ταινίας. Συμφωνείτε ή διαφωνείτε; Έχετε κάποια παραδείγματα από τη ζωή σας ή άλλων;

2. Συμπληρωματική δράση στην τάξη: Η μητέρα του παιδιού ταραζεται που το παιδί της έμεινε χωρίς παπούτσια και διαφωνεί με τον άνδρα της και το γιο της (αυτοσχεδιασμός σε τριάδες).

3. Σύγκριση ταινιών με το ίδιο θέμα

Στόχος: Η κατανόηση των διαφορετικών σκηνοθετικών οπτικών για το ίδιο θέμα

Προβάλλεται η ταινία μικρού μήκους «My shoes» - MAPS Film School (<https://www.youtube.com/watch?v=SolGBZ2f6L0>) και αναφέρονται επιγραμματικά δραστηριότητες για τη χρήση της ταινίας σε ένα project ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι συμμετέχοντες εντοπίζουν ομοιότητες και διαφορές μεταξύ αυτής και της προηγούμενης ταινίας στο χώρο, στους ήρωες, στην πλοκή, στη μουσική επένδυση, στα πλάνα, στο μοντάζ, στο καστ κλπ. Και οι δυο σκηνοθέτες επέλεξαν ως θέμα τα παπούτσια ενός φτωχού κι ενός πλούσιου αγοριού, ωστόσο οι ταινίες τους έχουν διαφορετικό μήνυμα. Πώς συσχετίζονται τα διαφορετικά μηνύματα με τις σκηνοθετικές επιλογές; Ποια ταινία προτιμούν οι συμμετέχοντες και γιατί;

4. Σχέδια εργασίας/σενάρια διδασκαλίας για ταινίες μικρού μήκους στο <http://cultureedu.gr> στο link Τέχνες – Κινηματογράφος – Βοηθητικό υλικό και Εργασίες σχολείων: